

ΜΟΔΑ

Ορισμός : η επικρατούσα κατά περιόδους τάση στην ένδυση και γενικότερα τον τρόπο συμπεριφοράς και σκέψης μεταξύ των μελών δεδομένου κοινωνικού συνόλου, με χαρακτήρα εφήμερο και διαρκώς μεταβαλλόμενο.

Παράγοντες που επηρεάζουν και δημιουργούν τη μόδα

- Οι αισθητικές αναλήψεις κάθε εποχής, όπως αυτές διαμορφώνονται από τα κυρίαρχα ρεύματα στις εικαστικές τέχνες, το θέατρο και τον κινηματογράφο.
- Η πολιτική κατάσταση και τα ιδεώδη που εκφράζονται από αυτήν, π.χ. σε φιλελεύθερα και δημοκρατικά πολιτεύματα το ένδυμα έπαψε να είναι σύμβολο ταξικών διακρίσεων, έγινε απλό κ' λειτουργικό, σε αντίθεση με ό,τι συνέβαινε την εποχή της αριστοκρατίας.
- Η θρησκεία και η ηθική. για παράδειγμα, ο πουριτανισμός επηρέασε ουδιστικά τη μόδα και το ένδυμα παρουσιάζεται αυστηρό και συντηρητικό. Το ίδιο ισχύει σήμερα κ' για το γυναικείο ένδυμα σε μουσουλμανικές χώρες.
- Η οικονομική κατάσταση μιας κοινωνίας και η ανταπόκριση των μελών στις εως επιταχές της μόδας.
- Τα μεγάλα επιχειρηματικά συμφέροντα, που μαζί με τη μόδα προωθούν τον καταναλωτισμό.
- Οι κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν σε μια χώρα.

Γιατί οι άνθρωποι επιθυμούν να συμμορφωθούν με τις επιταχές της μόδας

- Η μόδα ικανοποιεί την επιθυμία ή την ανάγκη του ανθρώπου για ανανέωση, έστω και εξωτερική, επιφανειακή.
- Κολακεία τη φιλαρέσκεια του ανθρώπου, προδρόμος του

- αντοπεποίθηση και την αείδηση διακρίσης και επιβεβαίωσης.
- Το καινούριο, επώνυμο και καλά κερδισμένο προϊόν δημιουργεί ευχάριστη διάθεση.
 - Η μίμηση. Αυτή είναι πιο εμφανής στους νέους που μιμούνται τα πρότυπα ή τα είδωλά τους ως προς την εμφάνιση και τη συμπεριφορά τους, θεωρώντας ότι αυτή ταυτίζεται με το νέο, το σύγχρονο, το καλύτερο.
 - Οι κοινωνικές αναλήψεις για τα τι είναι υγιές, αποδεκτό και χρησιμεύει, δε ό,τι αφορά την εμφάνιση, τη συμπεριφορά και γενικά τον τρόπο ζωής.
 - Συχνά μέσα από την εκτίμηση της μόδας επιδιώκεται η κοινωνική διάκριση (θέση, επάγγελμα, ιδιότητα). Έχει, μάλιστα, διαμορφωθεί και ένα συγκεκριμένο «επί», για παράδειγμα το «επί» του επιχρυσιαίου ή του διακοσμημένου.
 - Τα καταναλωτικά πρότυπα, η διαφήμιση και τα σύγχρονα βιομηχανικά εκμεταλλεύονται τη ματαιοδοξία του ανθρώπου και τον πείθουν ότι η επιτυχία και η ευτυχία του εξαρτώνται από το έδος, την ποιότητα και την ποσότητα ορισμένων υλικών αγαθών που μπορεί να αποκτήσει.
- ⇒ Τα επιδορήματα υποκαθιστούν ιδιότητες της προσωπικότητας και οι άνθρωποι έχουν και τα συναισθήματα αξιολογούνται με βάση τα υλικά αγαθά.

*1 αντικομφορμισμός : (ελληνική λέξη = αντισυμβατικός) η αντίθεση στον κομφορμισμό = η τάση του ατόμου να προσαρμόζει τη συμπεριφορά του στις αναλήψεις, τις συνήθειες, τα έθιμα κ.λ.π. της κοινωνίας, όταν ανήκει (ακόμη και αν δεν το εκφράζουν).

*2 εκτίμηση : η επιδίωξη της διαφοροποίησης, η εκόσμηση και επίμονη επιλογή ακραίων μορφών έκφρασης.

*3 ματαιοδοξία : το να επιδιώκει κάποιος να γίνεται αντικείμενο θαυμασμού, που χαρακτηρίζεται από έπαρση.

Οι επιπτώσεις στη ζωή του ανθρώπου,
όταν απένδει να ακολουθήσει με κάθε τίμημα τη μόδα

- Αλλοτριώση. Χάνει δηλαδή ο άνθρωπος την ελευθερία του να ρυθμίζει τη ζωή του.
- Οικονομική απαίμαξη
- Άγχος, αν ο άνθρωπος δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της μόδας.
- Κενοδοξία, ^(*)εφόσον το ενδιαφέρον του περιορίζεται στην εμφάνιση που θα προκαλέσει με την εμφάνισή του και όχι με τα ουσιαστικά προτερήματα (πνευματικότητα, καλλιέργεια) της προσωπικότητάς του.
- Κοστανδωτισμός → πολλαπλασιασμός των τεχνητών αναγκών μας
- Ομοιομορφία, μαζικοποίηση.

(*) ΚΕΝΟΔΟΞΙΑ = το να μην έχει κάποιος ουσιαστικούς στόχους στη ζωή του, το να κυνηγά εφήμερα πράγματα και πρόσκαιρη δόξα.

Τα κριτήρια που καθορίζουν τη στάση μας απέναντι στη μόδα

- Να μη χάνεται η ψυγκότητα, η αυθεντικότητα της προσωπικότητάς μας
- Να ανταποκρίνεται η μόδα στην προσωπική μας αντίληψη για το υγιές
- Να μας εξυπηρετεί με την άνεση που θα μας προσφέρει
- Να μη μας επιβαρύνει οικονομικά

Ενδυμασία - Μόδα

Μπορούμε να μαντέψουμε τον εσωτερικό κόσμο ενός ατόμου από την εξωτερική του εμφάνιση;

Η εξωτερική εμφάνιση του ανθρώπου σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με τα ιδιαίτερα στοιχεία της προσωπικότητάς του. Μπορεί η ταύτιση του "φαίνεσθαι" με το "είναι" να συνιστά μια απόλυτη και δογματική αντίληψη, όμως η επιλογή της εξωτερικής εμφάνισης είναι ενδεικτική πολλών στοιχείων του χαρακτήρα του. Επομένως, μπορεί κανείς να μαντέψει, ως ένα μεγάλο βαθμό, πολλά στοιχεία του εσωτερικού κόσμου. Συγκεκριμένα:

1. Η επιλογή της εξωτερικής εμφάνισης προσδιορίζει το βαθμό της αντίστασης του ατόμου στα σύγχρονα ρεύματα ή και το βαθμό της προσαρμοστικότητάς του. Ανάλογα με τις ενδυματολογικές προτιμήσεις χαρακτηρίζεται κανείς ως σύγχρονος/προοδευτικός ή συντηρητικός.
2. Οι κοινωνικές αντιλήψεις του ατόμου διαφαίνονται από τα ιδιαίτερα στοιχεία της εμφάνισής του:
 - ✦ οι άνθρωποι που είναι προσηλωμένοι σε παραδοσιακές αξίες, επιλέγουν να εκφραστούν μέσω της κλασικής εμφάνισης που αδιαφορεί για τα προβαλλόμενα σύγχρονα εμφανισιακά πρότυπα.
 - ✦ με την ενδυματολογική τους έκφραση ορισμένοι αισθάνονται την εσωτερική ανάγκη να καταδείξουν την κοινωνική τους διαφοροποίηση ή να επιδείξουν το νεοπλουτισμό τους.
 - ✦ άτομα επηρεασμένα, συνήθως, από τον ευδαιμονιστικό και υλιστικό προσανατολισμό της εποχής, ταυτίζουν το "φαίνεσθαι" με το "είναι" και αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην εξωτερική τους εικόνα.
3. Η εξωτερική εμφάνιση αποκαλύπτει πτυχές του ιδιαίτερου ψυχισμού του ανθρώπου:
 - ✦ υποδηλώνει το κατά πόσο το άτομο διακατέχεται από ανασφάλεια, αβεβαιότητα και από διάφορα συμπλέγματα (ανωτερότητας ή κατωτερότητας). Στις περιπτώσεις αυτές είναι επιρρεπές στα κελεύσματα της μόδας, αδιαφορώντας αν αυτή προσιδιάζει στα σωματομετρικά του δεδομένα.
 - ✦ είναι δηλωτική του βαθμού της φιλαρέσκειας αλλά και της ματαιοδοξίας του ατόμου. Σε μια τέτοια περίπτωση επιλέγεται, συχνά, η επιτηδευμένη ακόμη και η εκκεντρική ενδυματολογική έκφραση.
 - ✦ εκφράζει έντονη την ανάγκη του να βελιώσει την αυτοεικόνα του, κυρίως όταν χαρακτηρίζεται από μειωμένη αυτοεκτίμηση.
4. Η εξωτερική εμφάνιση σχετίζεται με τον ιδεολογικό κόσμο του ανθρώπου. Άτομα με σταθερές αξίες, προσανατολισμένα σε ιδεολογικού χαρακτήρα επιδιώξεις:
 - ✦ υποβαθμίζουν τη σημασία της εξωτερικής εμφάνισης και αδιαφορούν για τους νεοτερισμούς που επιβάλλει η μόδα
 - ✦ συχνά, μάλιστα, θεωρούν τη συμμόρφωση στις επιταγές της ιδεολογικής ενσωμάτωσης στο κατεστημένο.

Βιώσιμη μόδα

• Βασικά χαρακτηριστικά:

- Κατανάλωση και αξιοποίηση ανακυκλώσιμων υλικών με ουσιαστικό οικολογικό σχεδιασμό
- Δημιουργία συλλογών από τους σχεδιαστές που πληρούν πιο ηθικά κριτήρια, ελκυστικά στον καταναλωτή και φιλικότερα στο περιβάλλον
- Μόδα, τεχνολογία και βιωσιμότητα οδηγούν σε ρούχα με μειωμένο ενεργειακό αποτύπωμα, μεταφέροντας ^{μήνυμα} ^{ευαισθητοποίησης}
- Αξιοποίηση ανακυκλώσιμων υλικών (όπως φυτικές βαφές, οργανικό βαμβάκι, βιοδιασπώμενο πλαστικό) για την κατασκευή ακόμη και κοσμημάτων
- Χρήση αποβλήτων και ουσιαστική ανακύκλωσή τους από τους σχεδιαστές

• Επιχειρηματολογία για την ανακύκλωση ρούχων:

- Τα προβλήματα στο περιβάλλον χρήζουν αντιμετώπισης όχι μόνο από τις βιομηχανίες αλλά και από εμάς τους ίδιους ως καταναλωτές (έμφαση στη συλλογική ευθύνη)
- Η ανακύκλωση ρούχων όχι μόνο δεν επιβαρύνει το περιβάλλον αλλά είναι ένας ευχάριστος και δημιουργικός τρόπος να αξιοποιούνται διαφορετικά τα ρούχα που εμείς πλέον δεν φορούμε
- Η ανακύκλωση ρούχων βοηθάει στην καλλιέργεια πνεύματος οικονομίας, χωρίς να χάνεται η διάθεσή μας για αλλαγή και ποικιλία στα ρούχα μας
- Η ανακύκλωση ρούχων είναι στην πραγματικότητα διαχείριση υλικών πόρων. Ένα είδος ρουχισμού που δεν μας χρειάζεται μπορεί να καλύψει τις ανάγκες άλλων ατόμων που το έχουν ανάγκη